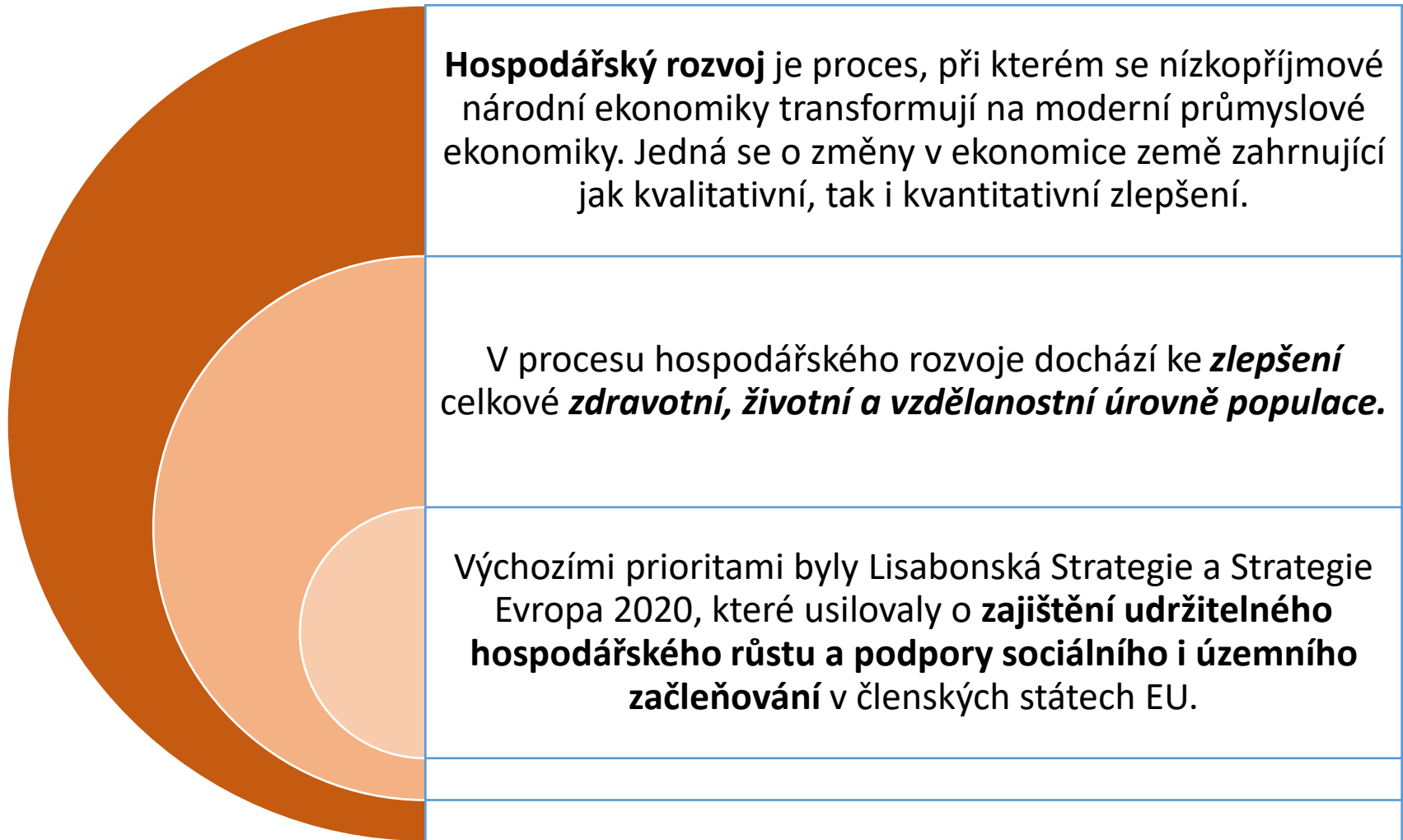

HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A STRUKTURÁLNÍ POLITIKA

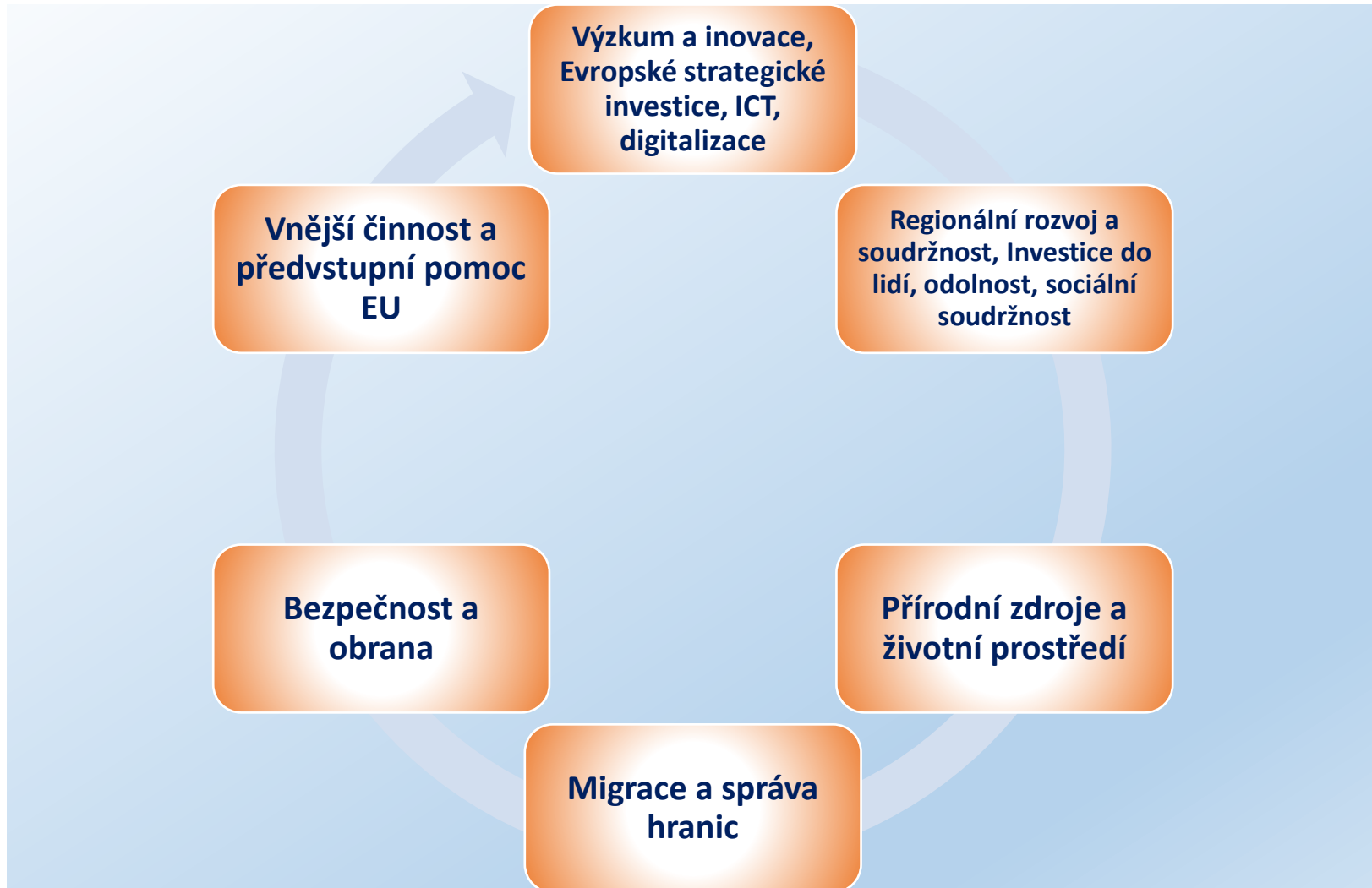
Hospodářský rozvoj

Strategie Evropa 2020 stanovovala 5 hlavních cílů

Za současné klíčové směry hospodářského rozvoje EU můžeme považovat zejména:

Strukturální politika

- ❑ Strukturální politiku vnímáme jako jednu ze základních hospodářských politik, prostřednictvím, kterých stát působí na ekonomiku své vlastní země.
- ❑ *Strukturu ekonomiky ovlivňuje každá používaná hospodářská politika.*
- ❑ Většinou ale tato *změna struktury představuje* pouze doprovodný, *nezamyšlený jev*, zatímco *strukturální politika představuje její záměrné ovlivňování, a to převážně s cílem ekonomiku stabilizovat* nebo usměrnit a *podpořit její růst.*

Strukturální politika

❑ Strukturální politika je souhrn všech politik a *nástrojů, kterými se stát snaží ovlivňovat průběh strukturálních změn*.

❑ Strukturální politika představuje cílenou regulaci ze strany státu do autonomního fungování tržních sil, přičemž *se snaží o dosažení takových strukturálních změn, jež by trh vytvořil buď příliš pozdě anebo autonomně nevytvořil vůbec*.

❑ Jedná se o opatření, která jsou realizována, *aby došlo ke změně struktury ekonomiky*.

❑ Strukturální politika se zabývá širokým spektrem mikroekonomických politik, které jsou cíleny především na **2 oblasti**:

- 1. Konkurenceschopnost** (*podnikatelské prostředí, výzkum a vývoj, inovace, udržitelné využívání zdrojů, modernizace a rozvoj dopravních a ICT sítí*),
- 2. Trh práce** (*flexibilita trhu práce, začleňování na trhu práce, vzdělávání*).

Teoretické přístupy ke strukturální politice

❑ **Přístupy ke strukturální politice se liší** podle toho, jaká role při potřebných strukturálních změnách je přisuzována tržnímu mechanismu (a státu).

❑ V případě **liberálního přístupu** je proces strukturální změny typickým úkolem pro tržní mechanismus a zasahování vlády do tohoto procesu je vnímáno jako nepatřičné a škodlivé.

❑ **Klasická ekonomická teorie** odmítá jakoukoliv hospodářskou intervenci státu kromě spravování veřejných statků a omezeného zdanění. Vznikající strukturální problémy tak v praktické rovině zůstávají neřešeny.

❑ V **intervencionistickém pohledu** naopak převažují strnulosti a nedokonalosti na trzích a zásah vlády se tak stává žádoucím.

❑ Podstatou je vytváření obecně příznivých podmínek pro stimulaci hospodářské činnosti. Jedná se o:

➤ ***zvýhodněnou odpisovou politiku,***

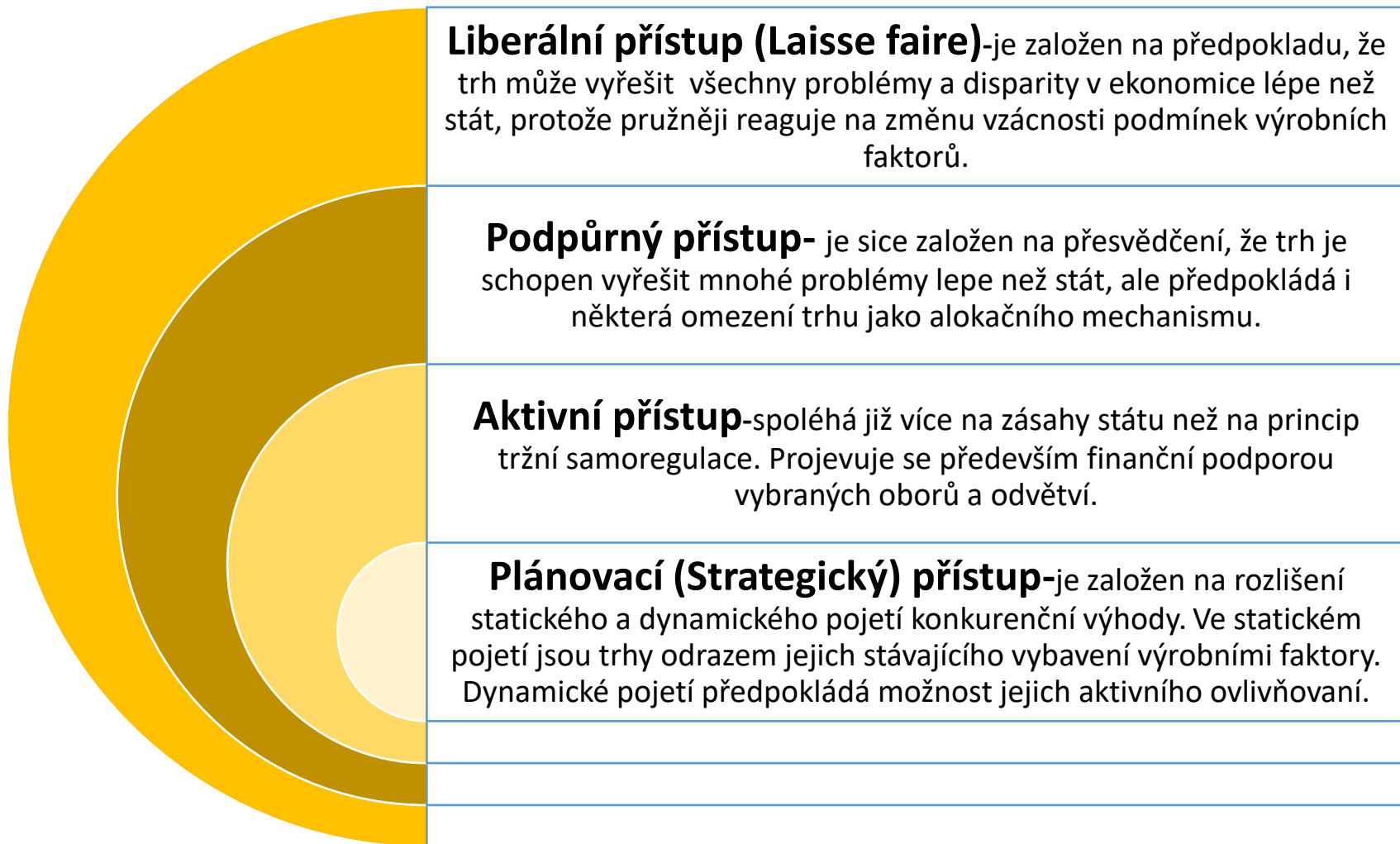
➤ ***poskytování finanční podpory při expanzi zahraničních firem do domácí ekonomiky.***

➤ ***nižší daně pro hospodářské subjekty,***

➤ ***finanční stimulace výzkumu a vývoje,***

➤ ***zlepšování infrastruktury***

Přístupy ke strukturální politice

Typy strukturální politiky

Forma strukturální politiky

```
graph TD; A[Forma strukturální politiky] --> B[Akcelerační]; A --> C[Decelerační]; A --> D[Neutrální];
```

Akcelerační

- je zaměřena na urychlení inovačního procesu.

Decelerační

- pomoc dosud úspěšným firmám při jejich dočasných potížích, podporou racionalizace výrobních postupů.

Neutrální

- usiluje pouze o zdokonalení tržního prostředí, ve kterém se nacházejí jednotlivé ekonomické subjekty.

Praktická strukturální politika

- ❑ Praktická strukturální politika v jednotlivých zemích *odpovídá celkovému zaměření hospodářské politiky v oblasti státních zásahů do ekonomiky.*
- ❑ Pokud se stát rozhodne strukturální politiku aktivně provádět, **vyvstává otázka, jakou podobu by** taková politika měla mít?
- ❑ *Měla by se strukturální politika omezit na obecnou podporu pomocí plošně působících nástrojů?*
 - ❑ *Anebo zda její praktická podoba má spočívat ve využívání selektivních nástrojů podpory konkrétních firem a odvětví?*

Strukturální změny ekonomiky

❑ Podněty ke strukturálním změnám mohou přicházet buď z **vnitřního prostředí ekonomiky** nebo ze zahraničí.

❑ **Vnitřní faktory** mohou pocházet **ze strany poptávky**, jako jsou:

- *změny spotřebních preferencí,*
- *změny relativních cen,*
- *růst disponibilního důchodu domácností či*
- *změna demografického složení obyvatelstva.*

❑ Na straně nabídky jsou klíčovým faktorem způsobujícím **strukturální změny**:

- *Technologický pokrok projevující se nejen inovacemi, ale i technologickými změnami,*
- *změny relativních cen výrobních faktorů.*

❑ Tento typ strukturálních změn je rozhodující pro růstovou dynamiku moderních vyspělých ekonomik.

Strukturální změny ekonomiky

□ **Faktory strukturálních změn** v souvislosti s postupující globalizací získávají nadnárodní charakter **(vnější faktory)**.

□ Jedná se o:

❖ *změny v mezinárodní dělbě práce,*

❖ *pohyby směnného kurzu či*

❖ *změny cen surovin na světových trzích.*

□ Tyto podněty mohou být šokové, kdy dojde k nějaké prudké změně relevantních veličin nebo se jedná o součást určitého dlouhodobého trendu.

Strukturální změny ekonomiky

- ❑ *Významným celosvětovým vnějším aspektem strukturálních změn* byly v poslední třetině dvacátého století **změny cen ropy**, které silně ovlivnily konkurenční postavení různých oborů, odvětví a firem a také změnily konkurenční postavení jednotlivých zemí ve světové ekonomice.
- ❑ *Specifickým faktorem způsobujícím strukturální změny jsou aktivity státu*, který opatřeními hospodářské politiky vyvolává **změny ve struktuře ekonomiky**, ať již chtěné či nechtěné

Nástroje strukturální politiky

Při provádění praktické strukturální politiky se používá celá škála plošných i selektivních nástrojů. K nejdůležitějším patří:

Dotace (např. za vytvořená pracovní místa v daném odvětví)

Daňové zvýhodnění

Snadnější přístup k úvěrům

Regulace cen

Vývozní a dovozní kvóty

Státní zakázky

Ochranná či preferenční cla

Vyrovňovací platby atd.

Oblasti strukturální politiky

❑ Nástroje strukturální politiky jsou využívány pro řadu oblastí:

- *Podpora inovačního procesu,*
- *Odvětvová opatření (podpora při adaptaci firem),*
 - *Podpora exportu,*
 - *Podpora malých a středních podniků,*
- *Podpora podnikání ve vybraných regionech,*
 - *Dopravní politika,*
 - *Zemědělská politika,*
 - *Průmyslová politika.*